

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«Адміністративне право та процес:
доктринальні та практичні проблеми»**

Кафедра публічного управління
та адміністрування

Статус дисципліни
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Форми здобуття вищої освіти
Мова навчання
Форма підсумкового контролю

мажор (обов'язкова)
третій (освітньо-науковий)
доктор філософії
08 «Право»
081 «Право»
доктор філософії
очна/заочна
українська
екзамен

Прізвище, ім'я, по батькові
науково-педагогічного працівника,
який веде дисципліну,
науковий ступінь, вчене звання посада
профайл викладача

Науково-педагогічний склад кафедри

<https://www.naiou.kiev.ua/zagalnoakademichni-kafedri/kafedra-administrativnogo-prava-i-procesu/zagalni-vidomosti/sklad-kafedri.html>

Контактний телефон
Електронна адреса
Розклад навчальних занять
Консультації

(044) 5200668
k004@naiou.kiev.ua

Очні:
(відповідно до окремого графіка
кафедри)

Онлайн: електронною поштою, пн-пт
з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу

<https://dn.naiou.kiev.ua/course/index.php?categoryid=392>

Стислий опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми» викладається для підготовки докторів філософії в докторантурі та аспірантурі Національної академії внутрішніх справ для галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», для денної та заочної форм навчання, що дає можливість сформувати професійні компетентності та індивідуальну освітню траєкторію.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розширення світогляду студентів та поглиблене і детальне засвоєння основних теоретико-правових положень, що стосуються адміністративного права, процесу, адміністративної відповідальності; вміння якісно опановувати й аналізувати нову інформацію; дослідження проблем і шляхів удосконалення законодавства про; розгляд проблемних питань реалізації окремих норм, що регулюють адміністративні правовідносини; підготовка до майбутньої практичної діяльності..

Тривалість. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється в 2-му семестрі 1-го року навчання у обсязі 90 годин 3 кредиту ECTS.

Форми та методи навчання. Очна, заочна, серія лекцій, семінарських і практичних занять, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

В процесі навчання використовуються: словесні, наочні та практичні методи навчання.

Система поточного контролю. Поточний контроль успішності здобувачів доктора філософії – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до програми, робочої програми, силабусу.

Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному заняттях відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль – усний (у вигляді індивідуального або групового опитування, аналізу ділових ситуацій, ділових ігор) або письмовий (у вигляді контрольної роботи, тестів). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач.

Контрольне оцінювання може проводитись в усній формі, у формі письмової контрольної роботи та/або тестування (комп'ютерного, письмового).

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на практичних, семінарських заняттях, написання рефератів, есе тощо.

Система підсумкового контролю. Підсумковий контроль – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними

ПРН 10. Аналізувати закономірності нормативно-правового забезпечення формування, розподілу та використання публічних фінансів, виявляти прогалини законодавства щодо регулювання суспільних відносин у сфері фінансової діяльності держави, розробляти дієві механізми вдосконалення державного регулювання сфери публічних фінансів і моделювати наслідки їх впровадження.

ПРН 16. Критично оцінювати нормативно-правове забезпечення правоохоронної діяльності, розробляти пропозиції щодо його вдосконалення, а також використовувати навички здійснення оперативно-розшукової діяльності в сучасних умовах.

ПРН 19. Критично оцінювати сучасний стан правового регулювання публічно-правових відносин, висловлювати обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення конституційного та пов'язаних з ним інших галузей законодавства України, використовувати отримані навички в науково-педагогічній і професійній правозастосовній діяльності.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність приймати рішення та розв'язувати проблеми;
- зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки тощо);
- інше.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі доктора філософії повинні:

знати:

1) *на понятійному рівні:* діюче адміністративне законодавство та актуальні проблеми його розвитку; поняття, функції та принципи публічного адміністрування; правові підстави надання публічною адміністрацією адміністративних послуг; поняття адміністративних процедур та можливості їх здійснення як в Україні, так і в іноземних державах; поняття і види публічної служби; особливості правового статусу державних службовців; основні положення щодо реформування публічної адміністрації; принципові засади щодо запровадження адміністративної юстиції, порядок розгляду і вирішення справ за скаргами громадян в порядку адміністративного судочинства.

2) *на фундаментальному рівні:* систему виконавчої влади, правове положення суб'єктів, що її здійснюють; сутність актуальних проблем сучасного адміністративного права, його зв'язок з державним управлінням та публічним адмініструванням; проблеми діяльності публічної адміністрації; проблемні питання видів та діяльності публічної служби в Україні; можливість удосконалення форм та методів публічного управління; організація діяльності по наданню адміністративних послуг юридичним та фізичним особам публічною адміністрацією.

3) *на практично-творчому рівні:* особливості процесуального статусу суб'єктів владних повноважень; заходи з усунення прогалин і суперечностей в адміністративному законодавстві та напрями його удосконалення; особливості

визначення меж юрисдикції суб'єктів владних повноважень; концептуальні засади формування та розвитку адміністративного права України.

вміти:

1) *на репродуктивному рівні:* відтворювати основні поняття та категорії, що відображають сутність актуальних проблем адміністративного права, а також положення нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів публічної адміністрації;

2) *на алгоритмічному рівні:* доволно використовувати засвоєні знання для розв'язання типових ситуацій, що виникають у процесі реформування адміністративного права та системи публічної адміністрації, а також організувати свою діяльність на основі певного алгоритму;

3) *на евристичному рівні:* орієнтуватися в основних засадах формування та удосконалення адміністративного права; шляхи розв'язання нетипових задач, що виникають у юристів при роботі пов'язаній зі сферами публічного адміністрування.

4) *на творчому рівні:* переосмислювати наявні знання стосовно нових фактів; адаптувати раніше отриманий досвід до змінюваних умов та нестандартних ситуацій; варіативно виконувати професійні завдання.

навички:

- використовувати понятійно-категоріальний апарат при вирішенні правових проблем;

- здійснювати власні наукові дослідження з проблем, що входить до предмету початкової дисципліни;

- застосувати теоретичні знання для високопрофесійного виконання службових обов'язків в процесі правореалізаційної та правозастосовної діяльності;

- практично застосовувати набуті знання при підготовці дисертаційного дослідження, наукових статей, тез;

- формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

- здатність інтерпретувати рішення ЄСПЛ у контексті предметної галузі дослідження.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Доктринальні проблеми розвитку адміністративного права як галузі публічного права	Лекційні, семінарські заняття, практичні заняття	Теми рефератів, доповідей: 1. Актуальні питання адміністративного права на сучасному етапі розвитку науки адміністративного права 2. Історія становлення адміністративного права 3. Збагачення змісту

		предмету адміністративного права 4. Джерела та систематизація адміністративного законодавства України.
Тема 2. Актуальні проблеми адміністративно-деліктного права	Лекційні, семінарські, практичні заняття	Теми рефератів, доповідей: 1. Актуальні проблеми реформування законодавства про адміністративні проступки на сучасному етапі. 2. Розуміння адміністративного проступку: історія і сучасність. Апостеріорні і апіорні ознаки адміністративного проступку 3. Проблеми кваліфікації адміністративних проступків, що посягають на громадську безпеку та громадський порядок
Тема 3. Актуальні проблеми процесуального забезпечення матеріальних норм адміністративного права.	Лекційні, семінарські, практичні заняття	Теми рефератів, доповідей: 1. Поняття адміністративного процесу як виду юридичного процесу. 2. Адміністративно-юрисдикційні та адміністративно-неюрисдикційні провадження. 3. Адміністративний процес та адміністративна процедура: історія і сучасність

Індивідуальні завдання (курсіві, дипломні роботи)

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Сучасні світові правові процеси» не передбачено.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

– пакет програмних продуктів Microsoft Office, а саме: Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint та ін.;

– мультимедійний проєктор, комп'ютер /ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Для забезпечення можливості організації дистанційного навчання може використовуватися платформа Zoom, середовище Classroom, Moodle «Мудл», Соціальні мережі та Telegram.

Основні рекомендовані інформаційні джерела.

Основна

1. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред.. О.В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2016. – 568 с.
2. Джерела адміністративного права України: проблеми судового застосування : монографія / Володимир Решота ; ПВНЗ "Львів. ун-т бізнесу і права". - Львів : Галицька видавнича спілка, 2018. - 431 с.
3. Курс адміністративного права України: підручник / За ред. О. В. Кузьменко / Юрінком Інтер, 2018. — 904 с.
4. Методи адміністративного права: питання теорії та практики : монографія / В. В. Юровська ; Запоріж. нац. ун-т. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 343 с.
5. Науково-практичний коментар Кодекс України про адміністративні правопорушення // за заг. ред. С.В.Петкова - Київ: Юрінком Інтер, - 2020р. 791 с.
6. Принципи адміністративного права у відносинах між особами та органами публічної влади [Текст] : посібник. - Київ : Ратіо Дециденді, 2020. - 88 с.
7. Шахов С.В. Ефективність норм адміністративного права: питання теорії та практики [Текст] : монографія / С. В. Шахов. - Херсон : Гельветика, 2020. - 347 с.
8. Адміністративне право і процес: теорія та практика правозастосування : монографія / Р. С. Мельник. - Херсон : Гельветика, 2019. - 211 с.
9. Адміністративно-правові засади адміністративного права України та країн-учасниць ЄС (Греції, Болгарії, Іспанії, Румунії). Порівняльно-правовий аналіз [Текст] : монографія / С. О. Бандура ; НДІ публ. права. - Херсон : Гельветика, 2019. - 155 с.
10. Золотухіна Д.О. Феномен публічного інтересу як категорії адміністративного права [Текст] : монографія / Л. О. Золотухіна ; Запоріж. нац. ун-т. - Херсон : Гельветика, 2019. - 477 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua/> - Верховна Рада України
2. <http://www.guds.gov.ua> – Національне агентство України з питань державної служби
3. <http://www.Naiaiu.kiev.ua> – Національна академія внутрішніх справ України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.Neau.kiev.ua> – Нормативні акти України
6. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm>

7. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
8. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського <http://www.nbu.gov.ua/>
9. Національна бібліотека Франції <http://www.bnf.fr/>
10. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>
11. Німецькі бібліотеки <http://www.ddb.de/>
12. Центр розвитку українського законодавства <http://www.ulde.kiev.ua/news.php>
13. Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету <http://www.law.yale.edu/library/>

Політики курсу

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин навчання може відбуватись у дистанційному режимі за погодженням із керівництвом НАВС з презентацією виконаних завдань під час консультації викладача.

На *лекціях* у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз’яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь здобувачів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

На *семінарських заняттях* теоретичні знання, отримані здобувачами ступеня вищої освіти під час лекцій, обговорюються більш детально у формі міні-дискусій, опитування, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв’язування практичних задач.

При проведенні *практичних занять* використовуються активні форми їх проведення: дискусії, ділові ігри, розв’язування тестових та практичних завдань.

Вимоги до організації *самостійної роботи* здобувачів вищої освіти визначаються робочими навчальними програмами дисципліни. Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел, підготовка і безумовне виконання поточних практичних та індивідуальних завдань, а також самостійне вивчення окремих тем під керівництвом викладача.

Плани семінарських та практичних занять, практичні та індивідуальні завдання, методичні вказівки до окремих тем, література, система оцінювання занять подані у відповідних методичних вказівках. Їх можна переглянути на Веб-сайті НАВС у розділах «Кафедра публічного управління та адміністрування», «Дистанційні курси».

Пропущені заняття та незадовільні оцінки повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладачів кафедри.

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання екзамену (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри теорії держави та права, які безпосередньо проводять заняття (за затвердженим графіком проведення консультацій) або звернувшись із письмовим запитом на електронну пошту за адресою: k004@naiau.kiev.ua

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 30 березня 2018 року № 422).

Система оцінювання результатів навчання

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<i>участь в роботі впродовж семестру/екзамен - 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	<i>вибір тематики доповідей відбувається здобувачем вищої освіти на підставі консультації з викладачем, під час написання роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись вимог академічної доброчесності</i>
Семінарські заняття	<i>під час проведення семінарів здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).</i>
Практичне заняття	<i>під час проведення практичних занять здобувачі працюють у такому форматі: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, виконання навчальних та індивідуальних завдань. Оцінювання здійснюється по 5-тибальній системі відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти затверджених Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії</i>

	внутрішніх справ (наказ НАВС від 02.05.18 № 642.).
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>за умови виконання визначеного навчальною програмою обсягу.</i>

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача вищої освіти

Бали	Вид рівня компетентності	Критерій оцінювання компетентності
2	Рецептивний - Незадовільний	У ад'юнкта <i>відсутні знання</i> навчального матеріалу або він відмовляється від відповіді.

		<i>Низький</i>	Ад'юнкт має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
		<i>Мінімальний</i>	Ад'юнкт має <i>безсистемні знання</i> , допускає формально-логічні помилки при формулюванні понять, класифікаційних критеріїв та їхньому тлумаченні. Хаотично і невпевнено викладає матеріал, не здатен відділяти головне від другорядного, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Репродуктивний	<i>Достатній</i>	Ад'юнкт має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Конструктивно-варіативний	<i>Добрий</i>	Ад'юнкт має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Творчий	<i>Відмінний</i>	рівень компетентності. Ад'юнкт має <i>системні знання</i> глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)					Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>					<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Самостійна робота	Екзамен	
8	8	8	8	28	40	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу